

UDENRIGSMINISTERIET
Center for Europa

EUK, j.nr. 400.A.5-0-0
Den 8. juni 2011

Rådsmøde (almindelige anliggender og udenrigsanliggender) den 20. - 21. juni 2011

SAMLENOTAT

<u>1. Forberedelse af Det Europæiske Råds møde den 23. - 24. juni 2011.....</u>	<u>2</u>
<u>2. Program for det polske, danske og cypriotiske formandskab for EU</u>	<u>5</u>
<u>3. Sudan</u>	<u>7</u>
<u>4. Albanien</u>	<u>10</u>
<u>5. Hviderusland</u>	<u>12</u>
<u>6. Naboskabspolitikken.....</u>	<u>14</u>
<u>7. Sydlige naboskab</u>	<u>17</u>
<u>8. Melle møsten</u>	<u>20</u>

1. Forberedelse af Det Europæiske Råds møde den 23. - 24. juni 2011

9786/11

Nyt notat.

1. Resumé

Hovedemnet på mødet i Det Europæiske Råd (DER) den 23.-24. juni 2011 ventes at blive migration, herunder kontrol med EU's ydre grænser, styrkelse af Schengen-området og det fælles asylsystem og partnerskab med EU's sydlige naboer. Der ventes ligeledes en drøftelse af en række økonomiske emner, herunder den økonomiske situation, det europæiske semester og opfølgning på den økonomiske pakke, som blev vedtaget på Det Europæiske Råd i marts. Endvidere ventes DER at drøfte optagelsesforhandlingerne med Kroatien. Endeligt ventes DER at godkende formandskabets rapport om inklusion af romaer, lanceringen af Donau-strategien samt udnævnelsen af ny formand for Den Europæiske Centralbank. Der vil afhængigt af udviklingen kunne komme yderligere emner på dagsordenen.

2. Baggrund

Mødet i Det Europæiske Råd den 23.-24. juni 2011 er et ordinært møde. I henhold til Rådets forretningsorden forbereder Rådet (almindelige anliggender) Det Europæiske Råds møder.

3. Hjemmelsgrundlag

Spørgsmålet om hjemmelsgrundlaget er ikke relevant.

4. Formål og indhold

Hovedemnet for mødet i Det Europæiske Råd den 23.-24. juni 2011 ventes at blive migration, herunder en status for EU's asyl- og indvandringspolitik i lyset af den seneste udvikling i Nordafrika. Der ventes en drøftelse med fokus på styrkelse af kontrollen med EU's ydre grænser, styrkelse af implementering af regler for fri bevægelighed inden for Schengen-området, færdiggørelse af det Fælles Europæiske Asylsystem og styrket partnerskab med landene i det sydlige naboskab.

Derudover ventes Det Europæiske Råd at drøfte den økonomiske situation og de aktuelle økonomiske udfordringer. Som led i det europæiske semester vil DER endossere landespecifikke anbefalinger i forhold til de forpligtelser, som medlemslandene har meldt ind på baggrund af nationale reformprogrammer, stabilitets- og konvergensprogrammer samt Europluspagten. Endvidere ventes DER også at gøre status over arbejdet med styrket økonomisk samarbejde, som blev behandlet på DER i marts 2011. Herudover kan der blive behov for en drøftelse af udestående spørgsmål vedrørende traktaten, der formelt etablerer den europæiske stabilitetsmekanisme mellem medlemslandene i euroområdet.

Kommissionen ventes endvidere at komme med sine vurderinger af Kroatiens opfyldelse af kriterier og benchmarks inden for de sidste fire åbne forhandlingskapitler, herunder særligt kapitel 23 (domstole og grundlæggende rettigheder) medio juni 2011. Afhængigt af Kommissionens vurdering af Kroatiens fremskridt, kan der ventes en drøftelse af status for Kroatiens optagelsesforhandlinger. Såfremt Kommissionen konkluderer, at Kroatien nu lever op til de opstillede benchmarks inden for de resterende forhandlingskapitler, ventes Rådet (almindelige anliggender)

den 20. juni 2011 og siden DER den 23.-24. juni 2011 at vedtage konklusioner, som markerer afslutningen af optagelsesforhandlingerne med Kroatien. Der har været overvejelser om etableringen af en monitorering, som skal sikre, at udviklingen i Kroatien ikke ruller tilbage i tiden mellem afslutningen af forhandlingerne og datoen for formel optagelse, som typisk varer 1½-2 år. Det kan ikke udelukkes, at Rådet og DER ifm. en afslutning af optagelsesforhandlingerne vil bede Kommissionen om at etablere en sådan monitorering. Der henvises i øvrigt til samlenotat forud for rådsmødet (almindelige anliggender) den 23. maj 2011.

Endeligt ventes DER at godkende EU-formandskabets rapport om inklusion af romaer og Rådets konklusioner om lancering af Donau-strategien samt udnævnelsen af Mario Draghi (Italien) som kommende ny formand for Den Europæiske Centralbank.

Der vil afhængigt af udviklingen kunne komme yderligere emner på dagsordenen.

Udkast til DER-konklusioner ventes udsendt forud for rådsmødet (almindelige anliggender) den 21. juni 2011.

5. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres om DER-konklusionerne.

Dog gælder det efterfølgende fsva. udvidelsesforhandlingerne med Kroatien, at Rådet efter forhandlingernes afslutning træffer afgørelse om kroatisk optagelse med enstemmighed efter høring af Kommissionen og efter godkendelse fra Europa-Parlamentet, der udtaler sig med et flertal af sine medlemmer.

Europa-Parlamentets udvalg for økonomi og valuta har den 19. april 2011 fremsat en række ændringsforslag vedrørende det styrkede økonomiske samarbejde. Ændringsforslagene indebærer overordnet en stærkere rolle til Kommissionen i den økonomiske overvågning af EU-landenes økonomiske politik, en udvidet dialog mellem Europa-Parlamentet, Kommissionen og nationale regeringer og parlamenter samt større gennemsigtighed i Rådets beslutningsprocedurer. Europa-Parlamentet forventes at stemme om ændringsforslagene under plenarsamlingen den 23. juni 2011.

6. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

7. Gældende dansk ret og forslagens konsekvenser herfor

Det bemærkes, at når forhandlingerne med Kroatien er afsluttet vil en tiltrædelsestraktat med Kroatien skulle ratificeres i medlemslandene i overensstemmelse med deres forfatningsmæssige bestemmelser.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Udkast til konklusioner fra Det Europæiske Råd den 24. juni 2011 foreligger endnu ikke. Udkastet til konklusioner ventes ikke i sig selv at indebære statsfinansielle konsekvenser eller konsekvenser for EU's budget, for samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet. Det er dog

muligt, at Det Europæiske Råd vil blive fulgt op af konkrete retsakter, målsætninger, konklusioner eller andet, der vil kunne få sådanne konsekvenser. Disse kan dog ikke vurderes på nuværende tidspunkt. Fsva. optagelsesforhandlinger med Kroatien bemærkes, at Kroatien som medlemsland vil tage del i EU's politikker og som sådan tage del i udmøntningen af EU's budget på linje med andre medlemslande.

9. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

10. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er generel enighed blandt medlemsstaterne om, at indvandringsstrømmen fra Nordafrika er et fælles europæisk problem, som skal håndteres derefter.

Fsva. de økonomiske emner forhandles fortsat med Europa-Parlamentet om lovgivningspakken om styrket økonomisk samarbejde mhp. en endelig aftale før sommerferien.

Der er bred støtte i Rådet til Kroatiens medlemskabsperspektiv og bred erkendelse af, at Kroatien befinder sig meget tæt ved målet. Der er tilsvarende bred støtte til Kommissionens meritbaserede tilgang, inden for hvilken Rådet nu afventer Kommissionens vurdering af Kroatiens opfyldelse af benchmarks inden for de sidste tilbageværende forhandlingskapitler.

11. Regeringens foreløbige generelle holdning

Der foreligger ikke på nuværende tidspunkt udkast til konklusioner for Det Europæiske Råd den 23.-24. juni 2011.

Fsva. de økonomiske emner lægges vægt på, at pakken fra DER i marts afsluttes, således at EU's styrkede økonomiske samarbejde kan komme på plads, samt at det europæiske semester gennemføres mhp. at styrke økonomisk vækst og holdbarhed i EU.

Fsva. Kroatien anerkendes fra dansk side, at Kroatien er nået et langt stykke, og at forhandlingerne om Kroatiens EU-optagelse er i deres helt afsluttende fase. Det kan således ikke udelukkes, at forhandlingerne vil kunne afsluttes allerede under ungarsk EU-formandskab, såfremt Kommissionens vurderer, at Kroatien lever op til de opstillede kriterier og benchmarks.

Fra dansk side kan man støtte EU-formandskabets rapport om inklusion af romaer, som tidligere er blevet vedtaget i Rådet (beskæftigelse, socialpolitik, sundhed og forbrugerbeskyttelse) den 19. maj 2011.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 19. maj 2011.

2. Program for det polske, danske og cypriotiske formandskab for EU

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

Rådet ventes at godkende programmet for Rådet fra 1. juli 2011 til 31. december 2012 udarbejdet af det kommende polske, danske og cypriotiske formandskab og den faste formand for Udenrigsrådet, også undertiden benævnt det såkaldte "trioformandskabsprogram".

2. Baggrund

I 2006 besluttede Rådet at fremme et tættere samarbejde og koordination mellem de nationale formandskaber. Det førte til indførelse af de såkaldte trioformandskaber, herunder udarbejdelse af et fælles 18-måneders program for Rådet.

Trioformandskabsprogrammet erstatter ikke de nationale formandskabsprogrammer, men redegør med udgangspunkt i Kommissionens arbejdsprogram for de overordnede rammer for Rådets arbejde og opregner de sager, der efter planen vil skulle behandles inden for de forskellige rådsformationer.

Det vil fortsat være op til de nationale formandskaber at formulere de særlige politiske prioriteter for deres nationale formandskaber i det nationale formandskabsprogram. Erfaringen viser, at prioriteterne for Rådets arbejde under de enkelte formandskaber fortsat fastlægges i de nationale formandskabsprogrammer.

3. Hjemmelsgrundlag

Trioprogrammet er udarbejdet på baggrund af rådsbeslutning 2009/0881 af 1. december 2009.

4. Formål og indhold

Det ca. 100 sider lange trioformandskabsprogram består af hhv. en strategisk del (otte sider), der beskriver konteksten og de overordnede rammer i forhold til EU's langsigtede mål, og en operationel del, der beskriver de sager, som Rådet forventes at behandle indenfor de enkelte rådsformationer i de kommende 18 måneder. Den efterfølgende trio er blevet hørt om indholdet af den strategiske indledning med henblik på at sikre konsistens over en længere periode.

Den strategiske del fremhæver følgende områder: Økonomisk styring, Europa 2020-strategien, de flerårige finansielle rammer for perioden efter 2013, det europæiske år for aktiv aldring og solidaritet mellem generationerne, fødevarerikkerhed, bæredygtig vækst, miljøbeskyttelse, klimaforandringer, implementeringen af Stockholm-programmet, EU's udvidelse, naboskabspolitikken og EU's rolle i verden.

5. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

6. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

7. Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

Ikke relevant.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Ikke relevant.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

10. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Trioformandskabsprogrammet skal vedtages ved enstemmighed i Rådet. Det er forventningen, at trioformandskabsprogrammet vil blive vedtaget.

11. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen kan støtte op om trioformandskabsprogrammet, idet programmet ligger fint i forlængelse af danske synspunkter.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

3. Sudan

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

Rådet forventes at modtage en orientering om udviklingen i Sudan efter de militære sammenstød i Abyei i grænseområdet mellem Nord- og Sydsudan i maj 2011 mellem parternes militære styrker. Endvidere forventes en drøftelse af bestræbelserne på at finde frem til en koordineret EU-tilgang til spørgsmålet om anerkendelse af Sydsudans forventede selvstændighed den 9. juli 2011. Samt en drøftelse af en samlet EU-strategi for Sudan, som ventes at omfatte både Nord- og Sydsudan.

2. Baggrund

Sudan har siden fredsaftalen i 2005 haft en samlingsregering bestående af det dominerende parti i Nordsudan, NCP, og det dominerende parti i Sydsudan, SPLM. Sydsudan har også i henhold til fredsaftalen egen regering og præsident. Præsidenten i Sydsudan er samtidig vicepræsident i Sudan. Sydsudan forventes udskilt fra Sudan som selvstændigt land. (Nord)Sudan vil som fortsættende stat ikke skifte navn.

Der har længe været politisk fokus på Abyei, det lille olierige område i grænseområdet mellem Nord- og Sydsudan, der administrativt ligger i Nordsudan. I henhold til fredsaftalen skal Abyeis fremtidige status afgøres ved en folkeafstemning. Denne folkeafstemning har imidlertid aldrig fundet sted på grund af overensstemmelser mellem de to parter om afstemningskriterierne. De seneste måneder er der sket en militær oprustning på begge sider af grænsen, og der har været flere episoder mellem militære enheder. I januar 2011 underskrev parterne en aftale, der betød, at alt ikke-autoriseret militær skulle trækkes ud af området, og befolkningens sikkerhed skulle varetages af fælles integrerede hæreneheder. Trods pres fra FN er aftalens bestemmelser aldrig fuldt ud blevet gennemført, og i maj 2011 foretog Sydsudans hær (SPLA) to angreb på hærkonvojer fra Nordsudan, hvorefter enheder fra Nordsudan (SAF) beskød og efterfølgende besatte Abyei. Byens befolkning flygtede sydpå, hvorefter en bølge af plyndringer indtraf. Blandt andet har FN oplyst, at lagre af medicin og fødevarer til bispisning af 50.000 mennesker i tre måneder er stjålet. EU har også prioriteret problemet højt, og det har indgået i EU's løbende dialog med parterne.

Regeringen i Juba beskylder Nordsudan for at tage Abyei som gidsel i afslutningen af fredsaftalen fra 2005 ved ikke at tillade folkeafstemningen om områdets fremtidige tilhørsforhold og for at bevæbne grupper og militser i Sydsudan til modstand. Nordsudan forsvarer besættelsen af Abyei med Sydsudans angreb på dets militære konvojer. Det internationale samfund, inklusiv EU, har fordømt handlingerne og opfordret parterne til at trække alle militære enheder ud af området, og til at afslutte forhandlingerne om 2005-fredsaftalens endelige gennemførelse og parternes fremtidige relationer. Forhandlingerne ledes af tidligere præsident Mbeki.

Ikke kun Abyei-området, men også de to nordlige stater med grænse til Sydsudan, Blue Nile og South Kordofan, indeholder betydeligt konfliktpotentialer; bl.a. i forhold til håndteringen af det høje antal SPLA-tropper, der fortsat befinder sig i disse områder.

Regeringen i Khartoum har meddelt FN, at man ikke vil acceptere en automatisk forlængelse af FN's fredsbevarende styrke (UNMIS) efter Sydsudans selvstændighed den 9. juli 2011, hvilket besværliggør FN's forberedelse af en ny styrke til afløsning for UNMIS. Nordsudan og Sydsudan erklærer samstemmende, at man ikke agter at genstarte borgerkrigen, men der er stigende risiko for, at situationen kan komme ud af kontrol. På trods af den skrøbelige situation og de meget begrænsede fremskridt i forhandlingerne om de mange udestående spørgsmål af bl.a. sikkerhedsmæssig og økonomisk karakter, forventes dette ikke for indeværende at kunne true Sydsudans uafhængighed pr. 9. juli 2011.

Anerkendelse af Sydsudan er et nationalt anliggende for EU's medlemslande, men der arbejdes på en koordineret EU-tilgang til anerkendelse, som kan føre til en samtidig anerkendelse den 9. juli 2011. EU forbereder en samlet strategi over for Sudan, der bl.a. skal anspore Nordsudan til fredelig sameksistens med Sydsudan og også omfatter tiltag over for Sydsudan. Sudan har ikke tiltrådt den reviderede Cotonou-aftale, grundet aftalens reference til samarbejde med Den Internationale Straffedomstol (ICC), og kan derfor ikke modtage midler fra den 10. Europæiske Udviklingsfond.

3. Hjemmelsgrundlag

Spørgsmålet om hjemmelsgrundlaget er ikke relevant.

4. Formål og indhold

Rådet forventes at modtage en orientering om den seneste udvikling i hele Sudan. Endvidere forventes en kort drøftelse af bestræbelserne på at finde frem til en koordineret EU-tilgang til spørgsmålet om anerkendelse af Sydsudans forventede selvstændighed den 9. juli 2011. Endelig forventes en drøftelse af en samlet EU-strategi for Sudan.

5. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

6. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

7. Gældende dansk ret og forslagens konsekvenser herfor

Ikke relevant.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Sagen forventes ikke at have konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

9. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

10. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes fortsat generel enighed om at sikre en koordineret EU-tilgang til Sydsudans anerkendelse og støtte til udvikling af en samlet EU-strategi for hele Sudan.

11. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen vil under drøftelserne i Rådet arbejde for en koordineret EU-tilgang til Sydsudans anerkendelse og at der udvikles en samlet strategi for hele Sudan, der bl.a. skal anspore Nordsudan til fredelig sameksistens med Sydsudan.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sudan har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 19. maj 2011.

4. Albanien

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

Der vil muligvis blive vedtaget rådskonklusioner om situationen i Albanien.

2. Baggrund

Lokalvalget i Albanien den 8. maj 2011 forløb i det store og hele fredeligt, om end ikke pletfrit set med internationale øjne. Især har kampen om borgmesterposten i Tirana været yderst tæt mellem oppositionens leder, den siddende borgmester Edi Rama (socialistpartiet), og det konservative regeringspartis kandidat, tidligere udenrigsminister Basha. Efter en række inkonklusive omtællinger med meget snævre marginer, besluttede den centrale valgkommission (hvor flertallet er regeringsvenligt) den 18. maj at inkludere de såkaldt fejlplacerede stemmer ("displaced votes") i optællingen, hvilket førte til, at regeringspartiets kandidat kunne udråbe sig som vinder. Den albanske valglov er ikke klar på dette punkt, men hidtidig praksis har tilsyneladende været ikke at medtælle fejlplacerede stemmer. Beslutningen har efterfølgende ført til omfattende demonstrationer og uroligheder. Udenrigsrepræsentant Ashton og kommissær Füle har den 24. maj udtalt, at udfaldet af optællingen i Tirana giver anledning til bekymring. OSCE's valgobservationsmission ODIHR har i sin interim rapport udgivet kort efter valget ligeledes noteret sig, at den juridiske basis for at medtælle de fejlplacerede stemmer er uklar.

Når situationen omkring afholdelsen af lokalvalget har udviklet sig i så uforsonlig en retning skyldes det, at den politiske situation i Albanien er ganske polariseret. Der har siden det ligeledes omstridte parlamentsvalg i juni 2009 hersket stor mistro mellem de to store albanske partier og mellem premierminister Berisha og oppositionsleder Edi Rama. Manglen på politisk dialog og et fungerende parlament har medført, at reformprocessen og Albanien tilnærmelse til EU er gået i stå. Kommissionens udtalelse om Albanien medlemsansøgning til EU fra efteråret 2010 indeholdt 12 klare "benchmarks", som Albanien forventes at leve op til, før optagelsesforhandlinger med EU kan komme på tale. Hovedparten af disse vedrører de demokratiske institutioners mangelfulde funktionsmåde. Albanien fik i modsætning til Montenegro ikke tildelt kandidatstatus på mødet i Det Europæiske Råd i december 2010. For at bistå Albanien med at leve op til de 12 benchmarks har Kommissionen sammen med Albanien udarbejdet en handlingsplan, som blev lanceret på en konference ultimo marts med deltagelse af både regering og opposition og under forsæde af kommissær Füle.

3. Hjemmelsgrundlag

Spørgsmålet om hjemmelsgrundlaget er ikke relevant.

4. Formål og indhold

Der vil muligvis blive vedtaget rådskonklusioner om situationen i Albanien med henblik på at sende et klart signal til de albanske politikere om behovet for demokratisk ansvarlighed og modenhed.

5. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

6. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

7. Gældende dansk ret og forslagetets konsekvenser herfor

Ikke relevant.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Sagen forventes ikke at have konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

9. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

10. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes generel enighed om synspunkter svarende til de danske.

11. Regeringens foreløbige generelle holdning

Fra dansk side deler man bekymringen over situationen i Albanien og landets manglende evne til at få de demokratiske institutioner til at fungere, og man ser gerne, at der sendes et klart signal til de albanske ledere om behovet for demokratisk ansvarlighed og modenhed.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

5. Hviderusland

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

Rådet ventes at drøfte situationen i Hviderusland og EU's politik over for landet som opfølgning på EU's indførelse af sanktioner bl.a. i form af visumrestriktioner efter myndighedernes kritisable fremfærd efter præsidentvalget i december 2010.

2. Baggrund

Situationen i Hviderusland er i den seneste tid forværret efter en række strenge domme på op til 6 år mod fremtrædende oppositionsrepræsentanter. Blandt de dømte er flere tidligere præsidentkandidater. Derudover er mange oppositionsfolk fortsat sigtet for lovovertrædelser, der kan give mellem 5 og 15 års fængsel. OSCE's kontor i Minsk blev lukket i marts 2011, da de hviderussiske myndigheder har blokeret for en mandatforlængelse. Danmark er blandt 14 OSCE-lande, der har iværksat OSCE's såkaldte Moskva-mekanisme, der har til hensigt at sende eksperter ind i landet for at undersøge og rapportere om alvorlige trusler mod opfyldelsen af Hvideruslands forpligtelser inden for OSCE's menneskelige dimension. Hviderusland har dog nægtet visum til OSCE's ekspert. Det forventes, at eksperten snarest vil fremlægge en rapport baseret på beretninger om situationen i Hviderusland fra bl.a. internationale organisationer, NGO'er og enkelt-personer.

3. Hjemmelsgrundlag

Spørgsmålet om hjemmelsgrundlag er ikke relevant.

4. Formål og indhold

Der ventes en generel drøftelse af situationen i Hviderusland samt af EU's politik over for landet, herunder mulige økonomiske sanktioner. Der foreslås flere tiltag over for Hviderusland, herunder muligheden for en udvidelse af den eksisterende rejserestriktions- og indefrysingsliste med personer, der har været involveret i de seneste retssager mod politiske fanger. Derudover foreslås en generel våbenembargo og en restriktiv udlånspolitik fra EIB og EBRD. Der anbefales målrettede økonomiske sanktioner mod udvalgte hviderussiske personer og virksomheder, der er med til at støtte præsident Lukasjenko finansielt.

5. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

6. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

7. Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

Ikke relevant.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Sagen forventes ikke at have konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

9. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

10. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der har været intense drøftelser af introduktionen af økonomiske sanktioner mod Hviderusland, som et mindretal af EU-lande fortsat ikke støtter.

11. Regeringens foreløbige generelle holdning

Danmark har fordømt de hviderussiske myndigheders fremfærd mod oppositionen, journalister, civilsamfundsrepræsentanter m.fl. efter præsidentvalget i december 2010 og har støttet op om indførelsen af EU-sanktioner og EU's krav om løsladelse af alle politiske fanger. Danmark støtter yderligere tiltag, der kan lægge pres på myndighederne, herunder en generel våbenembargo og en restriktiv udlånspolitik fra EIB og EBRD. Derudover støttes fra dansk side målrettede økonomiske sanktioner mod udvalgte hviderussiske personer og virksomheder, der er med til at støtte præsident Lukasjenko finansielt.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 8. april 2011.

6. Naboskabspolitikken

KOM (2011) 0303

Nyt notat.

1. Resumé

Rådet ventes at drøfte Kommissionens og den Fælles Udenrigstjenestes meddelelse med forslag til en revideret Naboskabspolitik. Der ventes vedtaget rådskonklusioner om den reviderede Naboskabspolitik.

2. Baggrund

Kommissionen og den Fælles Udenrigstjeneste fremlagde den 25. maj 2011 en fælles meddelelse med forslag til en revideret Naboskabspolitik, der omfatter EU's samarbejde dels med nabolandene i det sydlige Middelhavsområde, dels med landene i det Østlige Partnerskab. Den fælles meddelelse afspejler den brede enighed blandt medlemslandene om, at forholdet til EU's naboer i højere grad bør præges af princippet om differentiering og en meritbaseret tilgang. Denne tilgang sigter mod at øge støtten til de partnerlande, der arbejder på at opbygge levedygtige demokratier og ønsker at tilnærme sig EU's værdier og principper om bl.a. menneskerettigheder, retsstatsprincipper, god regeringsførelse og inddragelse af civilsamfundet. Over for de lande, der ikke gennemfører reformer, vil EU genoverveje eller reducere samarbejdet. Dog lægges der op til, at EU i samtlige lande øger samarbejdet med civilsamfundet og yder støtte til NGO'er, civilsamsfundsorganisationer og politiske partier gennem oprettelsen af "European Endowment for Democracy".

Den fælles meddelelse fokuserer derudover på behovet for at støtte bæredygtig økonomisk og social udvikling i EU's nabolande, bl.a. gennem støtte til små og mellemstore virksomheder, jobskabelse, investeringsgarantier og programmer til udvikling af landdistrikter. Der lægges op til styrkede handelsforbindelser i form af indgåelse af dybe og omfattende frihandelsaftaler med de lande, der udviser den fornødne reformvilje og -evne. I den forbindelse nævnes også muligheden for mere asymmetriske aftaler med fokus på enkelte sektorer og gradvis liberalisering over for de lande, som ikke er klar til eller ikke ønsker at indgå en frihandelsaftale. Generelt foreslås et øget samarbejde inden for sektorer som energi, klima, miljø, transport og teknologi.

Inden for migration og mobilitet lægges der op til en fortsættelse af processen for visumfacilitering for udvalgte nabolande. Enkelte lande vil som hidtil blive tilbudt en dialog om visumliberalisering, der er en langsigtet proces, der vil blive vurderet ud fra det enkelte lands opfyldelse af tekniske kriterier og med løbende inddragelse af medlemslandene.

I forhold til det Østlige Partnerskab anerkendes det, at visse partnerlande tillægger deres europæiske identitet stor betydning, og at udviklingen af tættere relationer til EU nyder stor opbakning i befolkningen. Der henvises til, at de værdier - frihed, demokrati, respekt for menneskerettigheder, fundamentale frihedsrettigheder samt retsstatsprincipper - som det Østlige Partnerskab bygger på, er de samme, der ligger til grund for artikel 2, 8 og 49 i Traktaten om den Europæiske Union.

Den fælles meddelelse ser også på muligheden for en effektivisering af EU's bistand gennem øget donorkoordination og øget fleksibilitet.

For så vidt angår finansiering, foreslås det, at der for 2011-2013 anvendes op mod 1,2 mia. EUR ekstra til støtte for EU's nabolande. Kommissionen vil derfor snart fremsætte en ændringsskrivelse for 2012-budgetforslaget, der indebærer en stigning for udgiftskategori 4, der omfatter EU's eksterne relationer. Indholdet af den kommende ændringsskrivelse til 2012-budgettet kendes endnu ikke, men det ventes, at Kommissionen blandt andet vil foreslå anvendelse af mængden under kategori 4 og fleksibilitetsinstrumentet. I den fælles meddelelse opfordres endvidere til, at man muliggør genanvendelse af tilbageløb ("*reflows*") fra lån til finansiering af nye operationer inden for Faciliteten for investeringer og partnerskab mellem EU og Middelhavsområdet (FEMIP).

3. Hjemmelsgrundlag

Med Lissabontraktaten har Naboskabspolitikken fået en specifik hjemmel i artikel 8 i Traktaten om den Europæiske Union.

4. Formål og indhold

På rådsmødet forventes en generel drøftelse af revisionen af EU's Naboskabspolitik. I den forbindelse forventes særligt en drøftelse af, hvordan man kan skabe øget fokus på EU's værdier og principper om demokrati, menneskerettigheder, fundamentale frihedsrettigheder, retsstatsprincipper og god regeringsførelse og styrke EU's politik gennem øget samarbejde med civilsamfundet, samt fokus på frihandel, økonomisk udvikling, sektororienteret samarbejde og mobilitet.

5. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

6. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

7. Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

Ikke relevant.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Sagen forventes ikke at have konsekvenser for samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet. Sagen ventes ikke at have statsfinansielle konsekvenser udover den mulige indvirkning på EU's budget. Den fælles meddelelse indebærer forslag om at allokere op mod 1,2 mia. EUR ekstra til naboskabspolitikken. Danmark betaler ca. 2 pct. af EU's udgifter. Såfremt de 1,2 mia. EUR skal findes på EU-budgettet, svarer dette til en statslig udgift på ca. 179 mio. kr. Det er endnu uklart, hvor stor en del af midlerne, Kommissionen foreslår finansieret via omprioritering på EU-budgettet, idet Kommissionen endnu ikke har fremsat sin ændringsskrivelse til 2012-budgettet.

9. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Generelt forventes der opbakning til en revision af Naboskabspolitikken i retning af øget differentiering og en meritbaseret tilgang. Der forventes dog delte holdninger i spørgsmålet om øget mobilitet i form af visumliberalisering. I øvrigt er der delte meninger om, hvorvidt artikel 49 bør nævnes i rådskonklusionerne, selvom det ikke sker som en konkret henvisning til muligheden for at ansøge om medlemskab. Fra visse lande arbejdes der for, at artikel 49 nævnes i rådskonklusionerne, f.eks. på samme måde som i den fælles meddelelse, dvs. ved at fremhæve, at de værdier, der ligger til grund for samarbejdet i det Østlige Partnerskab, er de samme som for de lande, der kan ansøge om medlemskab.

Der er i EU-kredsen en vis skepsis over for de fremlagte finansieringsforslag i den fælles meddelelse, herunder tilførsel af nye midler samt genanvendelse af tilbageløb ("*reflows*").

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Danmark støtter indholdet i den fælles meddelelse, der går i retning af øget differentiering på grundlag af partnerlandenes egne indsatser med fokus på behovet for øget samarbejde med civilsamfundet samt frihandel, økonomisk udvikling og sektororienteret samarbejde. EU bør fremme reformprocessen i partnerlandene bl.a. ved at indgå ambitiøse frihandelsaftaler med de partnere, der er rede hertil, samt at give forbedret mulighed for kortsigtede, målrettede handelslempelser med umiddelbar virkning. Aftalerne bør sigte på en vidtgående integration i EU gennem liberalisering af markedsadgangen og fjernelse af ikke-toldmæssige handelshindringer.

Danmark er grundlæggende positivt indstillet over for øgede mellemfolkelige kontakter, men spørgsmålet om visumfrihed er et langsigtet mål, der bl.a. vil blive vurderet ud fra det enkelte lands opfyldelse af kriterier for sikker mobilitet.

Fra dansk side ses der ikke behov for at nævne artikel 49 i det videre arbejde. Det Østlige Partnerskab er en separat politik i sin egen ret, der hverken inkluderer eller ekskluderer spørgsmålet om evt. medlemskabsperspektiv.

Hvad angår de fremlagte finansieringsforslag, herunder genanvendelse af tilbageløb ("*reflows*"), er Danmark som øvrige lande skeptisk og ser gerne, at Kommissionen hurtigst muligt fremsætter sin ændringsskrivelse til budgetforslaget for 2012, så Rådet kan tage stilling hertil. Fra dansk side vil man arbejde for, at tiltagene for et styrket partnerskab med naboskabslandene finansieres via en omprioritering inden for kategori 4 og ikke ved tiltag, der indebærer merudgifter for medlemslandene.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

7. Sydlige naboskab

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

Rådet ventes at drøfte den seneste udvikling i Mellemøsten og Nordafrika med særligt fokus på Syrien og Libyen samt Yemen.

2. Baggrund

Myndighederne i Syrien gennemfører fortsat militære og sikkerhedstjenestelige operationer i forsøg på at undertrykke de folkelige protester, der fortsætter i en række områder i Syrien. Siden den 15. marts 2011, hvor protesterne for alvor tog fart, er der i medier rapporteret om over 1000 dræbte og flere hundrede sårede baseret på tal fra menneskerettighedsorganisationer. Desuden er mange demonstranter og aktivister arresteret. Generelt er alle informationer om udviklingen i Syrien behæftet med stor usikkerhed og vanskelige at bekræfte, bl.a. grundet fraværet af internationale journalister i landet.

De voldelige sammenstød har særligt været centreret omkring byen Dara'a i det sydlige Syrien, i og omkring byen Homs i det centrale Syrien, på kyststrækningen mellem Tartous og Lattakia samt i en række af forstæderne til Damaskus. Senest synes området nord for Homs at have udviklet sig til det primære center for hårde kampe mellem sikkerhedsstyrker og opførere. Der har ikke fundet større demonstrationer eller voldelige sammenstød sted i det centrale Damaskus eller i Syriens andenstørste by, Aleppo.

EU har af flere omgange fordømt den uacceptable vold imod fredelige demonstranter og opfordret det syriske regime til at adressere befolkningens legitime krav gennem politiske reformer inden for rammen af en national dialog. Den 9. maj 2011 vedtog Rådet sanktioner mod det syriske regime. Sanktionerne blev udvidet den 23. maj 2011, herunder til også at omfatte præsident Assad.

Fsua. Libyen vedtog FN's Sikkerhedsråd den 26. februar 2011 enstemmigt resolution 1970, der indfører målrettede sanktioner mod Libyen. Den 17. marts 2011 vedtoges resolution 1973, der udover at udvide FN's sanktioner bl.a. indfører en 'no-fly zone' og beskyttelse af civilbefolkningen i Libyen. En international koalition har siden gennemført militære operationer til gennemførelse af resolution 1973, herunder med dansk bidrag efter at Folketinget den 18. marts 2011 vedtog at bidrage til koalitionens styrker.

Kampene i Libyen fordeler sig på tre fronter. Østfronten, hvor Gaddafi-loyale styrker holder byen Brega, mens oppositionsstyrkerne fortsat holder Ajdabiya. Misrata, i det vestlige Libyen, hvor oppositionen nu har kontrol over byen. Endelig er der kampe i bjergområdet Jebel Nafusa langs den tunesiske grænse.

Situationen for den libyske civilbefolkning er fortsat meget bekymrende. Rapporter fra Amnesty International såvel som anklageren fra den internationale krigsforbryderdomstol indikerer, at der

er sket alvorlige og systematiske overtrædelser af menneskerettigheder og humanitær lov i Libyen. En undersøgelseskommission fra FN's menneskerettighedsråd har konkluderet, at Gaddafis regeringsstyrker har begået krigsforbrydelser såvel som forbrydelser overfor menneskeheden.

En international kontaktgruppe for Libyen er etableret. Kontaktgruppen holdt sit tredje møde den 9. juni 2011 i Abu Dhabi med fokus på den midlertidige finansielle mekanisme (TFM), humanitær assistance og langsigtet støtte til det libyske folk, samt på perioden efter konflikten. Mødet signalerede international solidaritet og opmærksomhed på situationen og øgede presset på Gaddafi, samt viste, at det internationale samfund er fast besluttet på at yde en langsigtet indsats.

EU vedtog den 28. februar 2011 sanktioner, som går videre end FN-sanktionerne under resolution 1970, og som omfatter embargo mod udstyr, der kan bruges til undertrykkelse. EU har desuden af flere gang øget antallet af personer og entiteter, der omfattes af indrejseforbud og infrysning. Senest blev sanktionslisten udvidet på udenrigsrådsmødet den 23. maj 2011, hvor også EU-udenrigsministrene i rådskonklusionerne slog fast, at de betragtede det nationale libyske overgangsråd (TNC) som en "vigtig politisk samtalepartner". I erklæringen fra Det Europæiske Råd den 24.-25. marts 2011 opfordrer EU Gaddafi til straks at overgive sin magt og dermed give Libyen muligheden for at indlede en transitionsproces hen imod demokrati. EU åbnede den 22. maj et forbindelseskantor i Benghazi, med henblik på hjælp til en reform af sikkerhedssektoren samt opbygning af offentlige institutioner. Udenrigsrepræsentant Ashton besøgte Benghazi den 22. maj 2011, hvor kontoret blev åbnet. Udenrigsrepræsentanten havde her en samtale med Mustafa Jalil, formanden for TNC. Her blev drøftet EU's støtte til økonomi, sundhed, uddannelse og civilsamfund, samt assistance til grænsekontrol og sikkerhedsreform.

Yemens præsident Saleh blev den 3. juni 2011 såret under raketangreb på præsidentpaladset og er nu under behandling i Saudi-Arabien. Angrebet ses som den foreløbigt stærkeste protest mod hans manglende vilje til at træde tilbage som ellers flere gange aftalt, bl.a. efter mægling fra Golfrådet.

3. Hjemmelsgrundlag

Spørgsmålet om hjemmelsgrundlaget er ikke relevant.

4. Formål og indhold

Rådet ventes som opfølgning på mødet i Det Europæiske Råd den 24.-25. marts 2011 og drøftelsen på rådsmødet (udenrigsanliggender) den 23.-24. maj 2011 at drøfte udviklingen i EU's sydlige nabolande. Fsva. Syrien ventes en drøftelse af EU's handlemuligheder i lyset af udviklingen i landet.

5. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

6. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

7. Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

Ikke relevant

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Sagen forventes ikke at have konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

9. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

10. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes at være enighed blandt medlemslandene om at opretholde presset på det syriske regime. Der forventes at være enighed blandt medlemslandene om at øge presset på Gaddafis regime. Der forventes ligeledes at være enighed om at presse på for en fredelig magtoverdragelse i Yemen.

11. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen støtter, at EU tager initiativ til at øge presset på Gaddafis regime, herunder ved evt. udvidelse af de eksisterende sanktioner eller ved nye målrettede sanktioner. Regeringen støtter også, at EU fortsætter med at yde humanitær bistand i og omkring Libyen.

Regeringen støtter, at presset på det syriske regime opretholdes, og at EU overvejer eventuelle videre handlemuligheder i lyset af, hvorvidt volden fortsætter, og hvorvidt det syriske regime gennemfører de lovede reformer.

Regeringen støtter desuden, at EU støtter op om overgangsprocesserne i Mellemøsten og Nordafrika generelt, herunder at der opnås en fredelig magtoverdragelse i Yemen.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

EU's sydlige naboer har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 19. maj 2011. Vedtagelsen af sanktioner mod Syrien har været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 6. maj 2011.

8. Mellemøsten

KOM-dokument foreligger ikke

Revideret udgave af samlenotat forud for rådsmødet (almindelige anliggender og udenrigsanliggender) den 23.-24. maj 2011. Nye afsnit er markeret med en streg i margenen.

1. Resumé

Rådet ventes at drøfte den mellemøstlige fredsproces i lyset af den seneste udvikling og herunder EU's rolle i fredsprocessen.

2. Baggrund

De direkte forhandlinger har været indstillet siden september 2010, hvor det israelske bosættelsesstop ikke blev forlænget, hvilket medførte, at palæstinenserne afbrød forhandlingerne. Den 4. maj undertegnede i Cairo en palæstinensisk forsoningsaftale. Premierminister Netanyahus tale den 24. maj 2011 til Kongressen i Washington indeholdt en række principper for fred, som efterfølgende er blevet afvist af præsident Abbas. Der forudses afholdt et Kwartetmøde i slutningen af juni 2011, hvor man i givet fald vil gøre forsøg på at vedtage en tekst, som kan få parterne tilbage til forhandlingsbordet. Frankrig har tilbudt at afholde en international konference ultimo juni eller primo juli 2011, såfremt parterne er indstillet herpå.

EU yder et væsentligt bidrag til den Palæstinensiske Autoritets stats- og institutionsopbygningsarbejde gennem premierminister Fayyads ambitiøse 2-årige udviklingsplan. Verdensbanken har vurderet den hidtidige implementering positivt. Der er i EU-kredsen generelt enighed om, at der må gøres en større indsats for at få de arabiske lande til at yde større bidrag til PA og Fayyad-planens gennemførelse. Fayyad-planen udløber ultimo august i år.

Den israelske politikændring i juli 2010 med åbning for import til Gaza med undtagelse af produkter opført på en negativliste har kraftigt øget varebevægelser ind i Gaza. Der er i EU-kredsen enighed om, at den israelske politikændring var et positivt skridt, men ikke tilstrækkeligt for at fremme den økonomiske udvikling af Gaza. EU søger i øjeblikket at bidrage til sikringen af forbedret adgang til og fra Gaza.

Der er generelt behov for en bredere regional tilgang til fredsprocessen, der omfatter alle konfliktsporene. Det inkluderer den israelsk/syriske og den israelsk/libanesiske konflikt. Den aktuelle situation i Syrien vanskeliggør imidlertid dette. Det Arabiske Fredsinitiativ fra 2002 om en fred mellem Israel og hele den arabiske verden er i den forbindelse fortsat et centralt initiativ. Fra dansk side har man længe talt for at styrke det regionale fokus og har taget initiativ hertil i EU.

3. Hjemmelsgrundlag

Spørgsmålet om hjemmelsgrundlaget er ikke relevant.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Formål og indhold

Rådet ventes at drøfte den mellemøstlige fredsproces i lyset af den seneste udvikling i regionen, herunder hvordan EU bedst kan støtte fredsprocessen og komplementere de amerikanske bestræbelser. Der forventes særligt fokus på situationen i lyset af de palæstinensiske overvejelser om at inddrage FN under den kommende generalforsamling i september 2011.

EU yder et væsentligt bidrag til den Palæstinensiske Autoritets stats- og institutionsopbygningsarbejde. EU's særlige rolle i relation til statsopbygningen kan forventes drøftet på rådsmødet.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

7. Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

Ikke relevant.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Sagen forventes ikke at have konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

9. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

10. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes at være enighed blandt medlemslandene om behovet for en fortsat aktiv og bredspektret EU-indsats i samarbejde med internationale og regionale aktører med det hovedsigte at støtte fredsforhandlinger.

11. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen støtter fuldt ud en aktiv rolle for EU i samarbejde med relevante internationale partnere, herunder i særdeleshed den amerikanske administration. Målet med EU's bestræbelser er i samarbejde med det internationale samfund at understøtte fredsforhandlingerne. Grundstammen herfor - en to-statsløsning og en omfattende regional fred - har ikke ændret sig. I den sammenhæng har regeringen og EU tidligere opfordret til palæstinensisk forsoning under præsident Abbas. Fra dansk side støtter man den Palæstinensiske Autoritets arbejde med stats- og institutionsopbygning.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 19. maj 2011.